2.2 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

Lestijärven kunnassa sivistystoimen hallinnonalaan kuuluvat sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, muu opetus- ja sivistystyö, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö sekä HYTE-toiminta.

Sivistystoimi hallinnoi vuosittain myös muutamia valtionrahoitteisia hankkeita tai on yhteistyökumppanina mukana muiden kuntien hallinnoimissa hankkeissa.

Sivistystoimen tuotot koostuvat valtaosin aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista, liikunta- ja kulttuuritoimen tuloista sekä poikkeuskuljetuksista (talvikyyti) tulevista maksuista.

Toimiala edistää kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2027:

Strateginen tavoite: Lestijärvi on lapsi- ja perhemyönteinen kunta

- Maksuton varhaiskasvatus 1.1.2027 alkaen.
- Kotihoidon tuen kuntalisä 1.1.2027 alkaen.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat aktiivisia ja hyvinvoivia.

- Järjestöjen ja yhdistysten avustukset palautetaan haettaviksi.
- Kuntosalimaksuja päivitetään niin, että eri ikäryhmät, erityisryhmät, työttömät, opiskelijat, ase- tai siviilipalveluksessa olevat ja omaishoitajat huomioidaan.

Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	12 140	4 900	4900	4 900
Toimintamenot	1 619 408	1 754 900	1 777 977	1 801 400
Toimintakate (netto)	-1 607 268	-1 750 000	-1 773 077	-1 796 500

Kunnanhallituksen sivistystoimen toimialalle antama nettoperusteinen raami vuodelle 2027 oli

–1 750 000 euroa. Eroa annettuun raamiin on 0 euroa.

Sivistystoimelle varataan vuodelle 2027 laitehankintoihin 20 000 euroa. Investoinnilla uusitaan vanhentunutta ja käyttöiän päähän tulevaa laitteistoa sekä varmistetaan opetuksen, varhaiskasvatuksen ja henkilöstön työskentelyn sujuvuus ja toimintavarmuus. Lisäksi oppimistorin AV-välineistö uusitaan. Suunnitteluvuosille varataan 11 000 euroa kullekin.

Sivistystoimen nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat yhteensä -42 000 euroa.

2.2.1 Sivistyksen ja hyvinvoinnin hallinto

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa Lestijärven kunnan sivistystoimen toimialan johtamisesta. Lautakunta vastaa myös arkiston kokoamisesta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa toimialansa toiminnan ja talouden asianmukaisesta järjestämisestä sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Toimielimenä lautakunta on tilivelvollinen valtuustolle sille osoitettujen määrärahojen ja resurssien käytöstä. Käytännön operatiivisesta taloudenhoidosta ja määrärahojen puitteissa pysymisestä vastaavat sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä varhaiskasvatuspäällikkö tilivelvollisina viranhaltijoina. Tilikauden päätteeksi lautakunnan ja toimialan johdon tilivelvollisuus arvioidaan osana lakisääteistä tilintarkastus- ja vastuuvapausprosessia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Hänen tehtäviinsä sisältyvät myös esi- ja perusopetuksen rehtorin tehtävät sekä kirjastotoimenjohtajan tehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu 9 kertaa vuonna 2027. Lautakunta kehittää sivistystointa Lestijärven kunnan strategian ja lainsäädännön mukaan. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tuotannollisena tavoitteena on järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan siten, että tuotantokustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla.

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan palkasta 40 % ja sivistyksen ja hyvinvoinnin toimistosihteerin palkka kokonaan menee sivistystoimen hallinnon kuluista. Aiemmin toimistosihteerin palkka on mennyt perusopetuksen kuluista.

Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	45 234	93 769	94 948	96 144
Toimintakate (netto)	-45 234	-93 769	-94 948	-96 144

2.2.2 Esiopetus

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

Esiopetukseen on varattu yhden opettajan työpanos. Esiopetusta annetaan lukuvuonna 2026-2027 varhaiskasvatuksen hallinnoimana Lestin koululla. Esiopetuksessa on lukuvuonna 2026–2027 yhteensä 7 oppilasta. Esiopetusta järjestetään 20 h/vko, yhteensä 700 h lukuvuodessa. Varhaiskasvatuksen opettajan palkasta 60 % menee esiopetuksen kuluista ja 40 % varhaiskasvatuksen kuluista.

Syksyllä 2027 esiopetuksen oppilaita on arviolta neljä. Toisen vakituisen varhaiskasvatuksen opettajan eläköidyttyä ei toimintakaudelle 2027-2028 palkata uutta varhaiskasvatuksen opettajaa.

Koulukuljetuskustannuksista on varattu 12 000 euron osuus esiopetukseen.

Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	29 442	42 547	43 115	43 692
Toimintakate (netto)	29 442	-42 547	-43 115	-43 692

2.2.3 Perusopetus

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Perusopetukseen kuuluvat peruskoulu sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Peruskoulussa annetaan opetusta Lestin koulun vuosiluokille 1-9. Opetusryhmiä on lukuvuosittain yhteensä 6, sillä alakoulun puolella on yhdistelmäluokat 1-2, 3-4 ja 5-6. Yläkoulun opetus on osittain yhdysluokkaopetusta.

Toistaiseksi voimassa olevia virkasuhteisia opettajia on yhteensä 9.

Kinnulan teknisen työn lehtori opettaa Lestijärvellä yhtenä päivänä viikossa pakolliset ja valinnaiset kurssit. Käsityö- ja kuvataideopetusta sekä kotitalouden opetusta antaa kaksi sivutoimista määräaikaista tuntiopettajaa.

Hyvinvointialue järjestää koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan palvelut vuonna 2027.

Koululla on vakituisessa toimessa kaksi koulunkäynninohjaajaa sekä kaksi määräaikaista koulunkäynninohjaajaa. Koululla järjestetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa 550 h/vuosi.

Vakituisen henkilöstön määrän on arvioitu talousarviossa ja suunnitteluvuosina pysyvän nykyisellä tasolla. Koulunkäynninohjaajien määrä arvioidaan lukuvuosittain tarpeen mukaan.

Oppilasmäärät lukuvuonna 2026–2027 ja seuraavien lukuvuosien oppilasennusteet

	2026–2027	2027–2028	2028–2029	2029–2030	2030–2031
alakoulu	*41*	*41*	*40*	*40*	*42*
yläkoulu	*22*	*24*	*26*	*20*	*23*
yhteensä	*63*	*65*	*66*	*60*	*65*

Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	3 540	1 900	1 900	1 900
Toimintamenot	959 416	1 010 668	1 023 911	1 037 352
Toimintakate (netto)	-955 876	-1 008 768	-1 022 011	-1 035 452

2.2.4 Muu opetus- ja sivistystyö

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Muu opetus- ja sivistystyö koostuu kansalaisopiston toiminnasta ja muusta vapaasta sivistystyöstä. Lestijärven kunta on osakkaana Suomenselän kansalaisopistossa. Kansalaisopiston opintosuunnitelmaa tehdään yhdessä Suomenselän kansalaisopiston kanssa ja kurssitarjontaa

kehitetään yhteistyössä kansalaisopiston ja kunnan asukkaiden kanssa. Vuodelle 2027 kuntaosuudeksi on varattu 20 000 euroa.

Lestijärven kunnan asukkailla on mahdollisuus opiskella Keski-Pohjanmaan Konservatoriossa ja Viitasaaren alueen musiikkiopistossa, ja oppilaan kuntaosuus menee muun vapaan sivistystyön budjetista.

Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	19 725	26 000	26 390	26 786
Toimintakate (netto)	-19 725	- 26 000	-26 390	- 26 786

2.2.5 Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

Lestijärvellä varhaiskasvatusta järjestetään 21-paikkaisessa päiväkodissa.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuspäällikkö. Varhaiskasvatuksen opettajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Toinen vakituisista eläköityy kesällä 2027. Toisen vakituisen palkasta menee kevätkauden 2027 aikana 40 % varhaiskasvatuksen budjetista (60 % esiopetuksesta). Syksyn 2027 osalta jakautuva tiliöinti tarkistetaan. Lastenhoitajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo) toimii Lestin koulun perusopetuksen laaja-alainen erityisopettaja (2 t/vko).

Varhaiskasvatuksen määrärahoihin sisältyy lasten kotihoidontuki, kunnan maksama lapsiraha ja kotihoidontuen kuntalisä.

Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	8 000	0	0	0
Toimintamenot	436 537	423 781	429 350	435 001
Toimintakate (netto)	-428 537	-423 781	-429 350	-435 001

2.2.6 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kirjastotoimen tehtävänä on tarjota laadukkaat kirjastopalvelut, ajantasainen ja uusiutuva kokoelma ja välineistö kuntalaisten käyttöön. Kunnassa on pääkirjasto, joka toimii myös omatoimikirjastona. Kirjastossa työskentelee kirjastovirkailija (100 %), joka hoitaa myös kunnan keskusarkistoa (6 h/viikko), jolloin kirjasto on suljettu.

Kirjastotoimenjohtajan työ kuuluu sivistys- ja hyvinvointijohtajan tehtävään.

Kirjasto järjestää koululaisille opetusta kirjaston käyttöön ja tukee aikuisopiskelijoita. Eri ikäryhmät pyritään huomioimaan tapahtumien suunnittelussa (esim. kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut). Kirjasto osallistuu Anders-kirjastojen yhteistyöhön.

Kirjallisuuden hankinnat hoitaa Toholammin kirjaston kirjastotoimenjohtaja. Tästä palvelusta maksetaan vuosittain erillisen laskun mukaan.

Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan paikallista kulttuurielämää, vahvistamaan ja kehittämään perinteitä ja etsimään uusia virikkeitä ympäristöstä. Juhlia ja tilaisuuksia järjestetään yhdessä yhdistysten ja järjestöjen, seurakunnan, koulun, kansalaisopiston ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi pyritään järjestämään matkoja lähimpiin kulttuurikohteisiin.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	100	300	300	300
Toimintamenot	69 389	76 491	77 517	78 558
Toimintakate (netto)	-69 289	-76 191	-77 217	-78 258

2.2.7 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Nuorisotoimi pyrkii tarjoamaan laadukasta kerho-, ohjaus- ja koulutustoimintaa lapsille ja nuorille sekä tarjoaa monipuolisia tapahtumia osallistujien toiveet huomioiden. Nuorisotoimi pyrkii kehittämään nuorten yrittäjyyskasvua yhdessä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa.

Nuorisotyössä tehdään yhteistyötä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa, ja seutukunnan nuorisotoimien kanssa jatketaan edelleen eri toimintojen järjestämistä. Tarjotaan tukea oman yritystoiminnan kokeiluun ja kesätyöpaikkojen kautta työelämään tutustumiseen.

Etsivän nuorisotyön palvelu ostetaan Toholammin kunnalta.

Liikuntatoimessa tehdään yhteistyötä paikallisten ja naapurikuntien yrittäjien ja yhdistysten kanssa sekä Suomenselän kansalaisopiston, Keski-Pohjanmaan liikunnan (Kepli), seutukunnan liikuntatoimien ja Soiten kanssa. Liikuntatoimen tärkeimpiä tehtäviä on nykyisen palvelutason ylläpito ja kehittäminen. Kehittämiseen haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta. Liikuntatoimi pyrkii tekemään myös nykyiset liikuntapaikat entistä tunnetuimmiksi käyttöasteen lisäämiseksi.

Nuoriso- ja vapaa-aikasihteerin työaika on 38,25 tuntia/viikko.

Liikuntapaikkoihin liittyvät toiminnot kustannuksineen siirtyvät sivistystoimelle vuoden 2027 alusta.

Liikunnan, vapaa-ajan ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	500	2 700	2 700	2 700
Toimintamenot	53 541	68 149	69 052	69 969

Toimintakate (netto)	-53 041	-65 449	-66 352	-67 269

2.2.8 HYTE-toiminta

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuntaan on perustettu HYTE-työryhmä, joka kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa. Työryhmän tehtävänä on koordinoida kunnan hyte-työtä. Työryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	1 350	1 904	1 930	1 957
Toimintakate (netto)	-1 350	-1 904	-1 930	-1 957

2.2.9 Sivistystoimen hankkeet

Tilivelvollinen: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistystoimen hankkeisiin on varattu talousarvioon 11 591 euron määräraha vuodelle 2027. Määrärahalla katetaan meneillään olevien hankkeiden omarahoitusosuuksia.

Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	4 774	11591	11 765	11 941
Toimintakate (netto)	-4 774	- 11 591	-11 765	-11 941